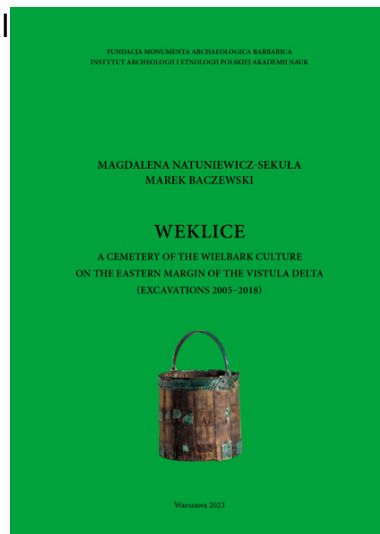

Magdalena NATUNIEWICZ-SEKUŁA, Marek BACZEWSKI

**Weklice. A Cemetery of the Wielbark Culture on the Eastern Margin of the Vistula Delta
(Excavations 2005–2018)**

(red. K. Skóra, A. Cieśliński)

Fundacja Monumenta Archaeologica Barbarica

Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk

Warszawa 2023

458 s.; 30 cm

ISSN 1426-3998

ISBN 978-83-962807-6-3 (Fundacja Monumenta Archaeologica Barbarica)

ISBN 978-83-66463-80-6 (Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk)

(PL) Prezentowana publikacja to już drugi tom wydany jako XXIII wolumin serii głównej Monumenta Archaeologica Barbarica, prezentujący materiały z największego cmentarzyska kultury wielbarskiej w Weklicach, pow. elbląski, woj. warmińsko-mazurskie. Zasadniczą część stanowi katalog zawierający opis 161 obiektów i ich inwentarzy, w tym 140 grobów kultury wielbarskiej, 14 związanych z nimi obiektów, między innymi palenisk oraz siedmiu obiektów o innej metryce i przynależności kulturowo-chronologicznej. W publikacji uwzględnione zostały także znaleziska luźne zarówno z lat 2005–2018, jak i z lat 1984–1998, 2003–2004, które nie znalazły się w pierwszej części opracowania stanowiska autorstwa Magdaleny Natuniewicz-Sekuły i Jerzego Okulicza-Kozaryna (2011). Uzupełnieniem katalogu jest rozdział poświęcony analizie stratygrafii horyzontalnej cmentarzyska w Weklicach przy zastosowaniu narzędzi geoprzestrzennych, uwzględniającej oprócz precyzyjnie datowanych grobów także znaleziska luźne. Co ważne, bazuje ona na wszystkich grobach odkrytych w latach 1984–2018. Jest to też modelowy przykład tego typu opracowań pozwalający zarówno na wskazanie pochówków założycieli cmentarzyska, jak i dokładne prześledzenie jego rozwoju i określenie stref użytkowanych w każdej z faz funkcjonowania nekropolii. W publikacjach zamieszczono również analizy specjalistyczne, przy czym w katalogu przy opisach poszczególnych obiektów, podane zostały natomiast tylko krótkie informacje o ich wynikach. Opis materiałów osteologicznych oraz ich wieloaspektową analizę przeprowadziła dr hab. Iwona Teul. Jej uzupełnieniem jest rozdział autorstwa dr Beaty Cienkosz-Stepańczak, dr Aleksandry Lisowskiej-Gaczorek, dr inż. Jacka Pawłyty oraz prof. dr. hab. Krzysztofa Szostka, omawiający strategię odżywiania populacji z Weklic na podstawie badań izotopowych. Określenie surowca i rodzaju zachowanych fragmentów tkanin dokonała dr inż. Maria Cybulska oraz prof. dr hab. Jerzy Maik, a oznaczeń gatunkowych pozostałości botanicznych próbek organicznych Maria Michniewicz. Analizy wyników badań dat radiowęglowych podjęli się dr M. Natuniewicz-Sekuła i

dr hab. Jerzy Sikora, prof. UŁ. Uwagi na temat obserwacji strukturalnych i technologicznych wybranych przedmiotów ze stopu miedzi, srebra i złota oraz zdobionych emalią podsumował dr Paweł Gan. Wyniki składu chemicznego i omówienie wybranych form naczyń glinianych wykonanych przy użyciu koła przedstawił Grzegorz Czopowicz.

Publikację wydano w ramach projektu *Weklice. Cmentarzysko germańskich elit w centrum bursztynowego wybrzeża* – realizowanego przez Fundację Monumenta Archaeologica Barbarica w latach 2022–2023, dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego w ramach programu „Ochrona Zabytków Archeologicznych” (umowa nr 03109/22/FPK/NID).

Równocześnie tom ten ukazał się w języku polskim, jako wolumin XI serii pobocznej Monumenta Archaeologica Barbarica, Seria Gemina.

(ENG) The presented monograph is the second part written by M. Natuniewicz-Sekuła and M. Baczewski, published as the XXIII volume of the main series Monumenta Archaeologica Barbarica, presenting materials from the largest cemetery of the Wielbark culture in Weklice, Elbląg district, Warmian-Masurian Voivodeship. The book was prepared in accordance with the publishing principles of the series and includes a multidisciplinary scientific study. The main part is a catalogue containing an expanded description of 161 features and their inventories, including 140 graves of the Wielbark Culture, 14 features related to them, including fire pits, and seven objects with different cultural and chronological affiliation. Publication also include stray finds discovered in years 2005–2018, as well as from the years 1984–1998 and 2003–2004, which were not included in the first part of the study of the site written by M. Natuniewicz-Sekuła and J. Okulicz-Kozaryn (2011). An integral part of the catalogue is 218 black and white and color plates illustrating finds as well as plans and profiles of features (including photos of graves in the field). The catalogue is supplemented by a chapter dedicated the analysis of the horizontal stratigraphy a cemetery in Weklice using geospatial tools, taking into account, except precisely dated graves, also stray finds. Importantly, it is based on all graves discovered in the years 1984–2018. It is also a model example of this type of studies, allowing both to indicate the burials of the founders of the cemetery, as well as to precisely trace its development and determine the zones used in each phase of the necropolis's functioning, which was graphically presented in illustrations presenting individual stages of the spatial development of the necropolis. The publications also include specialized analyzes (texts and color and black and white figures), but in the catalogue, when describing individual features, only short information

about their results is provided. The description of osteological materials and their multi-aspect analysis was carried out by Prof. Iwona Teul. It is supplemented by a chapter of Dr Beata Cienkosz-Stepańczyk, Dr Aleksandra Lisowska-Gaczorek, Dr Jacek Pawlyta and Prof. Krzysztof Szostek, discussing nutritional strategies of the human population from Weklice based on isotope research. The determination of the raw material and the type of preserved textiles fragments was made by Dr Maria Cybulska and Prof. Jerzy Maik, and species identification of botanical remains of organic samples by Maria Michniewicz. The analysis of the radiocarbon dating results was undertaken by Dr M. Natuniewicz-Sekuła and Prof. Jerzy Sikora. Comments on structural and technological observations of selected finds made of copper, silver and gold alloys and decorated with enamel were summarized by Dr Paweł Gan. The results of the chemical composition and a discussion of selected forms of ceramic wheel-made vessels were presented by Grzegorz Czopowicz.

The publication was published as part of the project *Weklice. Cemetery of Germanic elites in the heart of the amber coast* – realised by the Monumenta Archaeologica Barbarica Foundation in 2022–2023, co-funded by the Minister of Culture and National Heritage from the Culture Promotion Fund – under the program “Protection of Archaeological Monuments” (agreement No. 03109/22/FPK/NID).

This volume was published also in Polish, as volume XI the subsidiary series of Monumenta Archaeologica Barbarica, Series Gemina.

Maria KORDOWSKA, Katarzyna KOWALSKA

ŁĘGONICE MAŁE, Site II. A Cemetery of the Przeworsk Culture on the Lower Pilica River
(red./edited by J. Andrzejowski)

(wersja cyfrowa na CD / digital edition on CD)

Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie

Fundacja Monumenta Archaeologica Barbarica

Warszawa 2018

190 s./p.

ISSN 1426-3998

ISBN 978-83-60099-91-9 (Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie)

ISBN 978-83-943543-6-7 (Fundacja Monumenta Archaeologica Barbarica)

(PL) Łęgonice Małe, gm. Odrzywół, pow. przysuski, woj. mazowieckie, stan. II

Cmentarzysko na stan. II w Łęgonicach Małych jest jednym z wielu stanowisk kultury przeworskiej, tworzących lokalne skupienie w dorzeczu dolnej Pilicy, położonym w bezpośrednim sąsiedztwie współczesnej mu nekropoli na stan. I w Łęgonicach Małych. Badania wykopaliskowe prowadziła tu latach 1965 i 1967 Teresa Liana z Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie. Na zbadanym w całości, częściowo jednak zniszczonym cmentarzysku odkryto niespełna 60 grobów, wyłącznie ciałopalnych, popielnicowych i jamowych. Zmarłych grzebano tu od około przełomu II i I wieku p.n.e. (faza A2) po 1. połowę II wieku n.e. (faza B2b). Charakterystycznym elementem nekropoli jest na-syp ziemny, który przykrywał jej główną, północno-wschodnią część. Wkopano weń pojedynczy, najmłodszy pochówek, datowany na młodsze stadium fazy B2.

Publikację wydano w ramach projektu *Łęgonice Małe, stan. II. Cmentarzysko kultury przeworskiej nad dolną Pilicą - monografia*, zrealizowanego przez Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie z dofinansowaniem ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu

Dzi

edzictwo kulturowe

, priorytet

Ochrona zabytków archeologicznych

, prowadzonego przez Narodowy Instytut Dziedzictwa, oraz ze środków Sejmiku Województwa Mazowieckiego.

Równocześnie tom ten ukazał się w wersji drukowanej w jęz. polskim, jako wolumin VII serii pobocznej Monumenta Archaeologica Barbarica. Series Gemina.

(EN) Łęgonice Małe, Commune Odrzywół, Przysucha County, Mazowieckie Voivodeship, site II

Cemetery on site II at Łęgonice Małe belongs to a local concentration of sites of the Przeworsk Culture on the lower Pilica River. It is located in the immediate vicinity of the contemporary cemetery at Łęgonice Małe, site I. In 1965 and 1967, Teresa Liana from the State Archaeological Museum in Warsaw excavated here the whole area of a partially destroyed grave field. Only 60 graves were discovered here, exclusively urned and unurned cremation burials. The dead were buried here from the turn of the 2nd and 1st cent. BC (phase A2) up to the first half of the 2nd cent. AD (phase B2b). A characteristic element of the cemetery is an earth bank, which covered its main north-eastern part. A single burial dug into this earth bank dated the end of the cemetery to the younger stage of phase B2.

The book was published as part of the project *Łęgonice Małe, stan. II. Cmentarzysko kultury przeworskiej nad dolną Pilicą – monografia*, implemented by the State Archaeological Museum in Warsaw with funding from the Ministry of Culture and National Heritage (programme *Dziedzictwo kulturowe*

Ochrona zabytków archeologicznych
) and the Regional Council of the Mazovia Voivodeship.

At the same time, the monograph appeared in Polish, as vol. VII of the Monumenta Archaeologica Barbarica. Series Gemina. **Pełna wersja książki do ściągnięcia / Full version of the book for download**

:

[Weklice ENG.pdf](#)

Ministry of Culture and National Heritage
Republic of Poland

Narodowy
Instytut
Dziedzictwa

60
LAT MISJI